

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a dóua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la „Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii“

în
Blaş.

Anul XI.

Blaş 27 April 1901.

Numărul 17.

Duşmanii Sfintei Uniri.

Sintem încă tot în sêrbătóre; su-
fletele nóstre încă tot chemate sint, să
prâsnuască cu bucurie epocalul eveniment,
care a luat fiinţă înainte cu dóuë veacuri.

Orî cât de multe şi feliurite ar fi
miseriile, ce ne copleşesc, şi orî cât de
tarî, ar fi duşmanii, ce ne atacă Bi-
serica, la aniversarea alor dóuë sute
ani de la Unirea tuturor Românilor
din Ungaria şi Ardeal cu scaunul sf.
Petru, uitate trebuie să fie tóte, ca în
cea mai sfîntă zi de sêrbătóre.

Şi am uitat cât am putut néca-
zurile, şi am părăsit poziţia de apêrare,
spre a ne dedica serbării, dar, cu tóte
acestea n'am putut rămâne liniştiţi şi
neconturbaţi până în sfîrşit.

Acuşi e un an, de când sêrbătorile
Unirii s'au început la Bêlgrád, scaunul
vechii Mitropolii.

Pacînici şi inofensivi, credincioşii Bi-
sericii nóstre au sêrbătorit apoi în feliurite
locuri şi chipuri acel act înveci memorabil.

Dar, dacă pacînici am fost noi,
nu tot așa au fost şi aceia, cari trăiesc
şi azi în rêtăcire. Dacă inofensivi am
ţinut noi să ne facem serbările nóstre,
fraţii greco-orientali nu ne-au putut
privi liniştiţi, ci aprópe zi de zi ne-au
atâcat în tóte modurile posibile. Şi am
lâsat, să vorbescă, să scrie ce vor,
pentru că n'am voit să ne amărîm şi
puţinele ceasuri de bucurie, ce aveam.

Atacurile acestea înse n'au încetat,
ci ele au devenit tot mai temerare şi
în acelaşi timp mai insolente. Dacă
auvéduţ, că tăcem, ne-au creduţ neputin-
ciosi intru a ne apêra şi au creduţ de sosít
timpul, să ne sdrobescă cu desevirşire.

De la cel mai tinêr scrib, şi trecênd
înainte prin redactiile organelor oficióse şi
neoficióse ale dieceselor neunite, până sus
la Episcopi, fie care şi-au ţinut de da-
torinţă sacră, să încarce Biserica nóstră,
cu tot ce mintea lor putea să nâscocescă.

Eraú prea sgomotóse une orî sêr-
bările nóstre, era prea sinceră alipirea,
pe care credincioşii nostri, preoţi şi
laici, o manifestaú sf. Uniri, şi prea
din cale afară eraú scóse la iveală şi
recunoscute, meritele neperitóre ale Unirii
cu Roma şi de aci spiritul de jertfă al Ar-
chiereilor acestei sfînte Biserici.

Şi acestea ei nu le puteau mistui.
Legea „străbună“ nu se putea lăuda
cu ast fel de róde, şi „spiritul“, de care
a fost călăuzită şi însufleţită Biserica
nóstră tot de una, la ei se prefăcuse
în „duh“ fără viaţă.

Nu vrem să reedităm seria intrégă
a acelor succese neajunse, pe cari Bi-
serica unită le-a avut în mijlocul popo-
rului român, fără osêbire de graniţe
politice, — ele sint cunoscute azi de
toţi Români, cari vor să înţelégă.
Archiereii Bisericii nóstre şi-au cunoscut
chemarea lor de păstori ai turmei lor
încredinţate, mai mult încă, ei au de-
păşit adese limita de păstori sufletesci
ai Românilor uniţi, şi s'au espus de
multe orî pentru mântuirea întregului
neam. Dacă se mai află cineva în ge-
neraţia cultă de azi, cari nu le scie
acestea, nu va trece mult, credem noi,
când pe paginile rigide ale istoriei se
va desvêli trecutul în adevêrata lui lumină.

Un lucru ne preocupă acum, ce
vor fraţii greco-orientali cu aceste atacuri
nedemne de o Biserică, de un popor
cult şi de ómeni luminaţi? Ce speră să
ajungă prin ele? dórá întărîrea bisericii
ortodoxe în paguba bisericii nóstre? orî
dórá atacurile aceste sint ţerînă în
ochii, cari au început să vadă şi cu-
nóscă adevêrul?

Nu scim, şi nu putem pricepe rostul lor.

Una scim, că e nespus de trist,
când fiú unui neam destul de înapoiat
în cultură, destul de sărac în bogăţie,
lipsit de multe aşedeminte folosítóre,
işí pierd şi cheltuiesc timpul şi inteli-
ginţă în bârfele şi clevetiri ordinare.
De la parintele Mâneguţ înainte şi până
la drl Popovici de la Lugos, orî ce
lucrare istorică de samă, orî ce scriere
teologică publicată în biserica orto-
doxilor români, băjbăie de frase sforă-
ítóre contra catolicismului în general
şi „unaţiei“ în special. În „Fóia die-
cesană“ din Caransebeş, apoi în „Bi-
serica şi scóla“ din Arad şi mai de
mult în „Telegraful“ din Sibiu, zilnic
aflam îmboldituri date bisericii unite.

De dragul acestei urî, bărbaţi sus
puşi în biserica ortodoxă, paradaú în
a presenta străinilor pe uniţi. ca pe
nesce infami, cari s'au rúpt de sinul nea-
mului, spre a se lipi cu cei de altă ginte.

Neadevêrul si bârfele eraú scóse
la modă, puse în locul prim. Ziaristica,
nu numai de aci, era folosită spre a
atâca unirea şi pe bărbaţii ei vrednici.

Şi de ce acesta? cu ce scop?

Repeţim, că nu pricepem rostul
acestora? Orî dórá crede „Biserica şi
scóla“ din Arad, că combătênd „Papa-
litatea“, cu scrierile unui protestant, va
da lovitura de graţie Bisericii catolice?
Se înşală! Mari primejdii, cu mult
mai mari, a avut de înfruntat Roma,
şi le-a biruit pe tóte, şi după dóuă
zeci de veacuri Scaunul sfintului Petru
stă şi azi, ca o mare putere morală!

Crede dl dr Popovici, om de altcum
inteligent şi cu vază, că pervertind ade-
vêrul istoric va convinge lumea româ-
nescă, că biserica unită e nimica, că actul
unirii a fost o înşelăciune? De dóuë veacuri
s-ta Unire s'a infiltrat cu mult mai adênc
în inima poporului românesc de aci, de
cât ca să-o póta nimici scrierile dsale.

Cred în sfîrşit, colegii nostri din
ziaristica română, că atunci, când alar-
mêză lumea, pentru că cutare comună
trece la unire, a mântuit biserica orto-
doxă de germenul descompunerii, care
e înrădăcinat în fiinţa sa? cred, dl or,
că şi-au făcut datorinţa de ziaristi?

Durere! puţin îşi pricep situaţia
şi îşi dau samă de lipsele poporului nostru!

Religia poporului nostru e strîns
legată de naţionalitate, şi amîndouë
trebuie să fie tari ca piatra de granit
şi să nu le póta sdrobi picurií mate-
rialismului şi a corupţií. Acesta ar
trebui să o întărescă în popor ziaristica
nóstră, ér nu să-şi umple colónele cu
„hidra proselitismului“, de care se sparie
numai cei slabi şi neputincioşi. Biserica
şi religia să fie sfînte înaintea tuturor,
ferite de orî ce atac şi clevetire,
pentru că, îndată ce temelie acêsta e
sgduită, se ruinează întreg edificiul
zidit pe ea. Şi apoi nu acum e locul să
spunem, ce póte face un popor fără religie.

E timpul credem noi, să încete
odată aceste clevetiri şi să ne îngrijim
cu toţii de lucruri cu mult mai folosítóre,
de cari avem lipsă, căci lupta acêsta
a bisericii neunite, contra celei unite,
nici o dată nu va fi încoronată de
biruinţă.

„... porţile iadului nu o vor
învinge!“

„APA MINERALĂ (AMARĂ) FRANCISC IOSIF“

este unicul purgativ-
natural şi plăcut la
gust.

Esplicarea turburărilor celor mai nouă în contra congregațiilor călugărești ne-o imbie organul oficial al francmasonilor italieni. El ne spune următoarele:

În urma hotărârii unanime a Marelui Orient de Italia din 15 Februar 1901 Marele Magistru italian Fr. E. Nathan în numele francmasoneriei italiene a trimis logii mari de Franța următoarea depeșă:

„Binevoii a da de scire sublimului president al senatului ordului dorințele, cari Marele Orient de Italia le nutrește, pentru restaurarea deplină din morbul dînsului, și a exprima cu prilejul acesta și vina satisfacție, cu care Marele Orient italian urmărește lupta actuală, cea purtată în chip așa de energic și cu convicție așa de credincioasă, care țintesc, ca domniile (congregațiilor călugărești) usurpate în numele religiunii și folosite spre nutrirea rebeliunii și a reacțiunii, în numele adevăratei religiunii civile și umane să se confisce, pentru ca să se înalțe și lumineze spiritele și conștiințele poporului frances“.

Așa „Rivista della Massoneria Italiana“ 1901. p. 38. Spre esplicare servescă aceea, că fratele E. Nathan e iudeu, érá „sublimul president al senatului ordului“ e ministrul frances Waldek-Rousseau.

Tot aceeași revistă ne spune la p. 40, că celor două Orienturi Mari de Spania li-s'a trimis asemenea în urma hotărârii unanime a Marelui Orient de Italia din 17 Februar 1901 următoarea adresă:

„Marele Orient de Italia. Roma, în 20. Februar 1901. Sublime, Preaputernice Mare Magistru! Sublimi și scumpi fr. . . ! Îmi servesc spre bucurie a Vă împărtași următoarea hotărâre, carea la propunerea mea Marele Orient de Italia în ședința sa din 17 Februar 1901. a adus-o cu unanimitate.

Aceea dovedescă solidaritatea frățească dintre bărbați, cari reprezintă aceleași idei și silințe ale libertății, dreptății și progresului în ciuda stavilelor, cari osebesc sfera de acțiune a poporilor singuratic. În numele francmasoneriei italiene Marele Orient de Italia aduce tributul său de complăcere atitudinii partidului liberal spaniol, care nici nu voescă să scie sôrtea conducătorilor săi legată de cea a unor dinastii, debilitatea cărora reprezintă recăderea în robia poporului și a conștiințelor; nici nu permite, ca jugul sectei iesuitice să siléscă spiritul național a se pleca sub pretensiunile unei dogme, carea în urma buicirii unor interese de castă s'a despoiat de totă religiositatea, — și carele de aceea s'a ridicat cu bărbăție spre a apăra cauza libertății și a progresului. Primiți, Preasublime și Preaputernice Mare Magistru, Sublimi și Scumpi Fr. . . , salutările mele frățești și cordiale. Marele Magistru al francmasoneriei italiene: Ernest Nathan“.

Învățămîntul religios în școlile din România. — În timpul din urmă a început a se semnala, o întorcere spre bine în chestii de religiune, chiar în țările acelea, unde se părea, că sentimentul religios era aproape șters. În România, partea cea mai însemnată a inteligenței, afectează o aversiune față de tot ce privesc religia. Și chiar de aceea, s'a salutat cu multă bucurie la vremea sa, apariția scrierii dlui Filipescu „Cătră un nou ideal“. Am rămas surprinși foarte, când în nr 15. din „Viitorul“, revistă bisericească, ce apare în Iași, cetim un prim articol, în care se spune, că în școlile de acolo religiunea „abia este tolerată.“ Spre a se vedé, că n'avem intenția de a supăra pe nime, vom lăsa să urmeze câte va pasagi din acel articol:

„În școlile noastre religiunea am puté zice abia este tolerată. Acest fapt se constatá imediat ce cine-va observá cum este organizat învățămîntul religiunii în școle. De unde vine această, pare ceva misterios, mai misterios, de cât dogmele, pe care învățații nostri le dau drept pedeci ale orî cărui progres. Vedem în tot de una solitudine pentru religiune în discursurile ce se țin, orî de câte orî este vorbă de programe politice. Programa inse a școlilor secundare este o dovadă, că nu se pune temeiu pe acest studiu. Sintem o țară cu religiune dominantă, cu religiune de stat; dar ne aflăm mai rău cu studiul religiunii, chiar de cât acolo, unde ea este numai tolerată. Luăm esemplu de la străini, ne punem de multe orî haîne, ce nu se potrivesc cu trupul nostru, dar aceea ce este bun și folositor nu se prinde de noi. De ce adecă s'ar da așa mare însemnatate religiunii în Germania, dacă studiul ei nu este folositor? . . . Este o nedumerire mare, ca pe de o parte, să ne presentăm ómeni religioși și evlavioși, ér pe de altá să considerăm religia, ca pe ceva vechiu, pe care să-i ținem numai cu reparațiuni, ér încolo nimic. Cheltuim bani cu restaurarea monumentelor religiose, pentru că ne amintesc de epocile gloriose ale fundatorilor și în glorificarea acestor epoce uităm influența cea mare a religiunii, ér tinerelor generațiuni pare că le spunem: Religiunea este un ce, la care ținem numai pentru că este o rămășiță de la strămoși; nu ne răboim cu ea, dar nici n'o ajutăm, ci o lăsăm să se pécđă de la sine. Căci, ce alt însemneză a avé o programă întocmită pe fugă, din care copiii să nu învețe aproape nimic sistematic?“

Ce însemneză ca în seminarii, unde se educă viitorii preoți, să nu se învețe de loc religia în clasa IV-a?

E sistem aci? . . .

Conscie de rolul religiunii în școle, Germania nu neglige nimic pentru a da acestui studiu cât mai mare însemnatate. Numai când școlarii vor respira adevărata religiune creștină, numai când ei se vor deprinde a-i cunósce însemnatatea și a urma povetele ei, numai atunci vom face progrese

Feuilleton.

Cățelul pierdut.

De I. O. Hansen.

I.

Înainte cu câți-va ani, regimul frances luă hotărârea, să vîndă rămășițele odórelor corónei, cu excepțiunea câtor-va bucăți, de cari era legat un înalt interes istoric și cari ast fel aveau să fie espuse în museele publice.

Își pôte închipui orî și cine, că publicarea acestei licitațiuni, atrase atențiunea multor juvelieri și ómeni bogăți. Tóte obiectele se vîndură cu prețuri foarte bune. La licitare se presintă și juvelierul Louis Belmont din Nantes, care a cumpărat parte pentru sine, parte pe sama unui nobil breton, odóre în preț de vre-o sută de mii franci.

După ce petrecu mai multe zile în Paris, punédu-și această comóră în buzunarul intern al paltonului său, plecă cu trenul accelerat, într'un cupeu de clasa a II-a, cătră Nantes.

Belmont, un bărbat june și vesel, încă înainte de a ajunge la Orleans, făcu cunoscința alor doi domni, ce călătoriau în același cupeu și cari se recomandă ca agenți ne-țuțoresci.

Afară de acestia se mai află în cupeu încă două dame bătrâne și o copilă.

Era cam târziu și foarte întunec, când trenul, după o pauză scurtă, părăsi Orleansul

și înainte în direcțiune sud-vestică pe țermul drept al riului Loire.

În Blois, unde trenul se opri vre-o zece minute, cele două dame bătrâne și copilă se deteră jos. În cupeu rămaseră numai Belmont și cei doi agenți.

Trenul se puse în mișcare. Plóia vërșă torenți, isbindu-se de geamurile cupenlui. Ca o fantómă focósă alerga trenul prin nóptea întunecósă.

— Sint foarte ostenit, — zise căscând Robinet, așa se recomandă unul dintre agenți. — Ce timp miserabil afară. Aci în cupeu inse e foarte comod. Vreaú să dorm puțin.

El își răzimă capul îndărét și închise ochii.

Soțul său, un june foarte frumos, dar cam perit la față și carele își dete numele de Lemoine, continuă încă puțin timp conversația cu juvelierul, până ce își isprăvi țigara de fumat. Apoi începu și el a căsca și peste puțin urmă esemplul lui Robinet și adormi.

După cum să scie, somnul este lipicios; dacă doi inși încep să casce, în curînd îi imiteză și al treilea; această esperință o făcu și Belmont. Gândindu-se la aventurile sale parisiene, adormi și el. Respirațiunea regulată a sa trada somnul adînc.

Ast fel trecu un sfert de ceas. Acum Robinet își deschise ochii și la lumina slabă a lămpii cupeului aruncă o privire scrutătoare asupra juvelierului dormind.

Să vede că era mulțumit, pentru că el se plecă la o parte și îmboldind încet pe soțul său, îi șopti la urechie: — He, Isidor!

Acesta la moment încetă cu horecâitul și-și deschise asemenea ochii; somnul lor

fusese numai prefăcut. Ei se priviră semnificativ și-și șoptiră în urechi: — Dórme ca un sobol.

— Dacă e să se întimple, apoi acum e cea mai potrivită ocașie.

— Ești sigur, că e dînsul? Ar fi o păcălitură próstă, dacă ne-am înșela.

— N'avea grijă: scii cu siguranță, că este omul nostru. Din momentul când a cumpărat juvelele la hotelul Dronot, unde am fost și eu de față la licitație, l'am urmărit într'una și m'am informat, când avea să plece cătră casă.

— Atunci la lucru! Cu anevoie mai găsím o ast fel de ocașie. Dacă acum nu ne succede, am pierdut tóte spesele ce le-am făcut spre acest scop.

— De n'ar veni numai la timp nepotrivit vre-un călénz spre a revisui biletele ca să ne surprindă la lucru. . . .

— Pe acest timp miserabil nu e de cređut că va veni.

— Cât mai avem de călătorit până la stațiunea cea mai apropiată?

— O jumătate de ceas, cred eu.

— Bine, atunci dar să aplicăm mijlocul cunoscut.

— Ai buretele și sticluta?

— Da.

— Fii precaut!

Se auđi un sgomot lin, ca și când s'ar scóte un astupuș dintr'o sticlă și tot o dată în cupeu se răspândi un miros aspru.

Unul dintre cei doi blăstémați luă un burete, și după ce îl muță în fluidul din sticluta, îl apăsă pe buzele juvelierului, așa că acesta trebuia să respire opiu și ast fel să ametéscă.

reale și vom avea pe lângă oameni cu cunoștințe și oameni cu educație. Trebuie înse a se da adevărata valoare acestui studiu, trebuie ca profesorii de religie să caute a convinge pe copii, er nu numai a le da încă câte-va fol pentru memorisare. În religie trebuie a se arăta copiilor aceea ce este creștinismul, pentru că ei sînt creștini, așa după cum i-se spune despre Istorie, pentru că ei sînt români.“

În același timp, când ne ating dureros aceste șire, fiind conșcii de relele ce urmază din stingerea simțămîntului religios, ne licură o rază de speranță, că totuși și masa pretinsă cultă a poporului românesc, va reveni la convicția, că e sfîntă vorba „nimic fără de Dumnezeu!“

Date statistice. — Credem de importanță să scotem din raportul pe 1900 a vicecomitelui comitatului Alba-inf. câte-va date de însemnătate.

Pasuri de călătorie s'au estradat 1246, cele mai multe 1181 pentru România și 36 pentru America. Dovadă acésta, că emigrarea, chiar și numai temporală spre țara vecină, continuă și acum. Din cetățenia magiară a ieșit Valente Macariu din Hopârta.

Mai interesante înse sînt datele scolare. Aflăm din acestea, că numărul celor obligați de a cerceta școala a fost în anul trecut 36082 cu peste 1000 mai puțin, ca mai înainte. Din acestia, obligați la școala de toate zilele 24855, la cea de repetiție 11227. Din pruncii obligați la cercetarea școlii a fost: 13683 gr. cat. și 15406 gr. ort., total 29089, er români 29084, care va se zică 5 a fost de altă naționalitate.

Au cercetat aievea școala 23415, adică 65%, a celor obligați; din acestia, a fost gr. cat. 9001, gr. ort. 7842, români 16846, și de data asta 3 n'au fost români.

Numărul școlilor din comitat a fost de 256 cu 6 mai puține, ca în anul scol. trecut. Din acestea a fost 89 gr. cat. (cu 1 mai puține) și 84 gr. ort. (cu 2 mai puține). Școle de stat noue s'au ridicat 2.

Limba românească a fost limba de propunere în 1 școlă comunală, în 89 gr. cat., 84 gr. ort. și 1 școlă de a societății.

Ce privește progresul, fără dor și pôte el a fost mai bun în școlile comunale și de stat; în partea preponderantă a școlilor confesionale a fost mic, cu puține excepțiuni vrednice de laudă. Puțin modest se arată dl inspector, ca și cum învățătorii de la școlile statului, ar avea o calificare cu mult mai superioară.

Ce privește asilele, ele în întreg comitatul a fost numai 12, din acestea 1 cu instrucția în limba română (Blas).

De interes ținem, să relevăm și rezultatul conscripției sevrișite la începutul anului. După datele din acest raport, numărul locuitorilor din comitatul nostru a fost de 209.570, arătând o creștere în ultimii 10 ani de 16498, adică 8%. Orașul nostru a avut 3250 locuitori, din cari în oraș 2114, er în sat 1136, creșterea a fost de 929 (699+230), în suma acésta se înțelege și tinerimea studioasă, a cărei număr se ridică la 1000.

Ioan In. Klein în „societatea istorică“ a studenților în litere din Bucuresci. — Cercuri tot mai largi se ocupă cu cartea Dlu Dr. A. Bunea despre episcopul Klein. Pe cum am cetit în numărul din urmă (63—67) al „Tribunei Poporului“ din Arad domnul Al. I. L. a făcut o comunicare elogiioasă asupra acestei scrieri în societatea

istorică a studenților din Bucuresci. Vom cita aci câte va pasagi din acésta comunicare:

„Acésta operă va constitui pentru cei viitori un eveniment de samă în viața istoriografiei române ardelen. fiind lucrată conșcintios, cu multă pricepere și pe baza, pot zice, a tuturor isvórelor referitoare la viața și activitatea episcopului Ioan Inocenție Klein și la epoca sa, pentru care lucru autorul ei, dl canonic mitropolitan Dr. Augustin Bunea, și-a dobîndit un loc frumos printre istoriografii români din Ardeal.“

„Klein, fiind tot el și conducător bisericesc și conducător politic, înțelegem de ce istoria vieții și activității lui politice e însăși istoria aprópe a întreg poporului român din Ardeal. Înțelegînd acésta, autorul își ia ca normă a operei sale biografia episcopului Klein, grupînd în jurul ei în mod amănunțit și pretutindeni documentat, activitatea lui politică, și în legătură cu acestea și alte evenimente din viața poporului român din acea epocă. Totul e expus și controlat pe baza isvórelor, ce autorul le-a adunat de prin arhivele Blasului, Orădiu-marî, Lugosului, Sibiului, Pestei și Vienei. Partea a doua a operei conține chiar cele mai însemnate din aceste isvóre documentale.

„Drul Bunea scrie frumos, avîntat și cu mult sentiment, calități cari — după părerea mea — nu trebuie să lipsescă scriitorilor de istorie.“

„În resumat, autorul s'a achitat într'un mod conșcintios față de subiectul, ce și-a ales a trata. Ni l'a redat pe Klein în adevărata lui înfățișare istorică; a scos de pe fruntea lui totă acea sumedenie de neexactități și insulte pătimase, cu cari îl încercaseră istoricii unguri și sași; a pus adevărul istoric acolo, pe unde chiar condeele istoricilor români de mai înainte alunecaseră — fără voință înse — ei numai fiind că subiectul însuși e de natură a stîrni sentimente tari, în față cărora adevărul se încovoie.

— Ești gata curînd? — întrebă unul.
— Îndată va avea destul, — șopti celalalt.

— Cât va dura ameteia?

— Cel puțin două-spre-zece ore. Mai curînd nu-l pôte trezi nici un medic. Deschide o feréstă!

— Pentru ce?

— Vreau să arunc buretele și sticluta și să las puțin aer prospet în lăuntru, căci altcum, acest miros infernal ne pôte îmbăta și pe noi.

Ferestra fu deschisă și buretele cu sticluta fura aruncate afară. Apoi ambii blăstemați se apucară de jaf.

Isidor desfăcu paltonul juvelierului și cercetă cu atențiune toate busunarele. Un fulger de bucurie se vedu în ochii săi frumoși, când în buzunarul interior dete peste portmoneul cu juvaericele. El îl desfăcu și arată soțului său briliantele strălucitoare.

— Aci este comóra, — zise el. — întreprinderea noastră, carea la început țî-s'a părut așa de problematică, acum a succes. Pentru aceste petri juvelierul a plătit o sută de mil franci. Se înțelege, că noi abia vom căpeta pe ele vre-o șapte-zece de mil.

— Ei, acesta încă este un venit frumșel, — adese Robinet. — De am putea numai pune la adăpost acésta pradă!

— La stațiunea următoare, unde trenul se opresce numai câte-va minute, nu este consult, să ne dăm jos, căci ar fi prea bătător la ochi. Numai în Tours ne vom perde urma.

— Da, asta e și părerea mea. Dar se lăsăm acestui brav bărbat ceasul și punga?

— De sigur, acésta e mai consult. Presupunînd, că starea sa ar atrage atențiunea cuiva, înainte ca să-l putem părăsi, atunci, fiind că se află la dînsul punga și ceasul, nu există nici o dovadă contra noastră.

— Ai dreptate! Dar cu toate acestea pentru ce să nu schimb eu ceasul meu cu al său, carele dimpreună cu lanțul, este de zece ori mai vrednic. Afară de aceea mai putem să luăm și o parte buniceică din banii ce se află în pungă.

Chiar așa se și întimplă, pentru că soțul său primi propunerea. După aceea Isidor încheiă paltonul juvelierului și acesta zăcea aci, ca și când nu i-s'ar fi întimplat nimic suspect. Din precauțiune, Isidor a luat la sine și biletul de călătorie a lui Belmont.

La stațiunea următoare în ușa cupenului apăru un călăuz, spre a revidia biletele. Robinet și Isidor își presentară biletele lor și-apoi și pe cel al pasagerului al treilea.

Domnul dorme, — declară Isidor cu sânge rece. — Ne-a rugat pe noi, să-ți prezentăm biletul său. Dînsul călătorește la Nantes.

— Fôrte bine, domni mei; toate sînt în ordine, — adause călăuzul, înapoindu-le biletele. Apoi el se depărtă, fără cea mai mică suspiciune.

— Peste acésta am fi trecut, — murmură Robinet cu indestulire. — Peste un ceas sîntem în Tours. Acolo părăsim trenul și făcînd un încunjur, ne reîntorcem în Paris. Ajunși o dată în capitală, nu ne mai pasă de nici o urmărire.

— Da, și atunci îmi voi escuta și eu planurile mele. Până acum mi-a lipsit

capitalul indestulitor, ca să pot înainta. Vreau să speculez la bursă, să devin milioner. Apoi vreau să încep o viață solidă, adică vreau să mă căsătoresc.

— Cu blondina cea mică de la teatru?

— Da, cu artista cea încântătoare. Î-am mințit că am să erezec o avere mare și că în cauza aceea trebuie să întreprind o călătorie de mai multe zile. Acum moștenirea e ridicată și căsătoria se pôte face fără nici o pedecă. Se înțelege, că tu încă vei fi invitat.

— Îți gratiez, Isidor! — vorbi Robinet.

— Mi-ar face multă plăcere să pot juca la nunta ta. Tu sci, că în toate balurile eu trec de cel mai bun dansator.

Întreținîndu-se cu ast fel de conversațiuni plăcute, ajunseră la Tours. Aci părăsiră repede cupeul și dispărură în întunerecul ce învălia stațiunea.

După câte-va minute intră în cupeul un oficial de tren și privi scrutător în lăuntru. El vedu enfărul, pe care era înțepenit, cu ajutorul unui ac, biletul de călătorie a lui Belmont, care încă dormia. Vădînd oficialul, că biletul sună până la Nantes, nu află de lipsă să trezescă pe călător și să depărtă fără cea mai mică presupunere, închidînd după sine ușa cupenului. Puține momente după aceea trenul porni mai departe.

După două ore de călătorie, trenul zurui peste podul râului Mayenne, carele cu un mil mai jos de Angers se varsă în Loire.

(Va urma.)

„Și fiind că e vorba de o carte apărută în Transilvania și mai ales la Blăg — acolo, unde mai trăiesc epigonii de ai etimologilor și latinistilor. — nu se cade a încheia această recenziune fără a spune câte-va vorbe despre stilul și limba, în care e scrisă. Limba e cea românească-literară, ce o întrebuințăm și noi în România; stilul e frumos, vioiu și sentimental pe alocurea, lipsit aproape cu desevirșire de provincialisme ori neologisme, așa că ași pute recomanda această carte spre citire aceluia, cari cred — fără a cerceta. — și acum, că în Ardeal — peste tot — să scrie rău și neromânește.“

Acăsta recenziune a dlui Al. I. L. este o nouă dovadă, cât de prețioasă este cartea dlui canonic Bunea. De aceea noi nu o putem recomanda de ajuns cetitorilor noștri cu atât mai virtos, că prin cumpărarea ei vor face posibilă publicarea și a altor lucrări ale distinsului istoriograf. Opu se poate procura de la autorul pentru 4 corone + 30 fileri porto, ér pentru România cu 5 lei.

Correspondințe.

Érași crucea.

— *corespondință particulară.* —

— O scriere volantă. — Duel pentru cruce. —
— Crucea la judecătoria. —

Budapesta, 23 April.

Mișcarea pornită în sinul universităților de aici, pare a lua proporții din ce în ce mai hotărâtoare. Între zidurile universității e de altcum liniște; valurile mișcării au trecut în afară.

În săptămâna trecută a apărut o broșură intitulată „Crucea“, din condeiul unui universitar creștin. În broșură să spune istoricul crucii la universitate; pe cum și ținuta universitarilor creștini de la începutul tulburărilor, iscate prin batjocorirea crucii.

Broșura e de o importanță netăgăduită.

Vedem într'însa reacțiunea spiritului creștin, față de spiritul ateu și cosmopolit al civilizației moderne.

Și ca importanța broșurei să fie și mai mare, trebuie să amintesc, că broșura e scrisă de un tânăr protestant.

Au ajuns și protestanții a înțelege, că pseudo-liberalismul e o sguindire a temeliiilor țării.

La început foile cosmopolite (mai corect zis *jidovite*) de aici, spuneau, că întrégă mișcarea pe tema crucii, nu e de cât acțiunea unor universitari catolici, cari sînt în serviciul partidului popular.

Conducătorii tinerimei și-au dat cuvîntul de onoare, că nu sînt în serviciul nici unui partid, ci lucră din curată convingere de creștin.

În urma acestei declarații, tinerimea protestantă s'a declarat *solidară* cu acțiunea pornită în tinerime.

*

Broșura „Crucea“ a produs mult sânge rău în cercurile jidano-liberale. Tinerimea liberală, sub presidiul lui *Silberstein Leo* (ungur!) a luat un conelns vătămător la adresa autorului, în cas când acesta nu-și va retrage unele pasaje din broșură.

Concluzul a fost publicat în jurnale.

Răspunsul autorului a fost, că a provocat numai de cât la duel pe *Silberstein*; în calitate de președinte. Voinicosul tânăr liberal nu a primit mânușa aruncată, punând

vina asupra tinerimei liberale. Atunci autorul — *Brázovai* — a provocat la duel *întreg partidul liberal*.

S'a făcut sortire între liberali și s'a ținut duelul. *Brázovay* s'a ales cu o rană ușoară la braț.

Duelanții s'au despărțit, fără de a-și întinde mâna de pace.

*

Mai în zilele trecute, s'a petrecut un cas foarte interesant la judecătoria districului al VI-lea de aici.

Pe masa judecătorului Petz era o cruce.

Un candidat de avocat jidan interpelază:

— Crucea e pusă pe masă din mandat guvernial, său numai așa din caprițul dlui jude?

Judele i-a răspuns:

— Asta nu te privește pe dta.

(De fapt ordinul ministerial din 1895 nr. 54001. prescrie și crucea pentru salele de judecătoria).

Se începe pertractarea, dar candidatul de avocat nu voește să se apropie de masă, exclamând:

— Nu mă pot apropia de masă, până nu vei lua crucea de acolo!

Judele îl îndrumă la ordine, dar persistând jidanul pe lângă enunțatiunea sa — *il pedepsește cu 100 corone*, pe motivul purtării necuviincioase în fața judecătoriei.

*

Ca martori ai acestei mișcări, nu putem de cât să ne bucurăm din inimă, vedînd direcția, în care se desvôlta lucrurile.

De o parte liberalismul jidovit își arată *arama*; de altă parte vedem o trezire a creștinismului, care până-eri alaltă-eri dormita, suferind să-l copleșescă și să-l insulte toți cei fără credință.

Și când constatăm această *trezire* din letargie, avem motive a ne aștepta la efecte mult mai îmbucurătoare, ca cele de până acum.

Sus cu crucea!

Coresp.

Sinódele protopopesci.

— *Districtul Gluș.* —

Vedînd, că a-ți luat folositoare hotărîre, de a publica rapórtre despre sinódele protopopesci, deși cam târziu. vă scriu și eu ceva despre sinodul nostru, ținut la 4 crt. în Gluș.

Adunându-ne în biserică, aproape toți preoții tractuali, ne-am mărturisit și cuminecat. Tînérul preot din Feneș, fratele Emil Pop, a ținut o cuvîntare potrivită.

După sta liturgie Sinodul s'a deschis în localitățile școlii, prin dl protopop Ioan Laslo.

Din rapórtrele presintate cu această ocaziune însemn, că preoțimea acestui tract are un fond cultural de aproape 900 cor. și a fost înființat cu nobila menire, de a se ajuta școlile populare, atât de sêrace și atât de amenințate din tóte părțile. Afară de acest fond, mai este fondul de înmormîntare, a cărui active încă întreg peste 1000 cor.

Ca o amintire de anul înbilar, s'a fost ales o comisiune, care să pregătescă tot solul de statute, pentru înființarea de so-

cietăți și reuniuni, de primă necesitate pentru popor. Cu multă bucurie vă pot scrie, că comisiunea s'a achitat, cât se póte de bine de însăreținarea primită, ne-a presintat statute pentru reuniuni de femei, reuniuni de temperanță, reuniuni de asigurare a vitelor, reuniuni de înmormîntare ș. a., așa cât ori unde va fi lipsă să se înființeze vre-o reuniune, statutele îi stau la dispoziție. Nu s'au uitat nici de bibliotecile populare, hotărîndu-se, că acestea să se înființeze sub firma Asociațiunei.

Asta ar fi pe scurt cuprinsul hotărîrilor Sinodului nostru, noi avem consciința că am făcut tot, ce ne-a stat în putere.

Sinodatul.

— *Tractul Dêrget.* —

Cred, că nu voiți abusa de bunăvoința ou. Redacțiunii, când vin a vă raporta pe scurt, despre decursul sinodului de primăvară al tractului Dêrgea.

Acest sinod de primăvară, al esercițiilor spirituale, s'au ținut în Joia floriilor, în parochia Trestia, o comună mică situată chiar în mijlocul tractului.

La acest sinod, afară de doi preoți bătrâni, au luat parte toți preoții, pe cum și docenții tractuali.

Sinodului a premers serviciul divin celebrat sub pontificarea protopopului Ioan Hățegan, cu asistința alor 4. preoți, — la finea căruia vrednicul șef tractual a ținut o predică foarte instructivă.

După serviciul divin preoții și docenții adunându-se în sala școlii gr. cat., vrednicul protopop, după invocarea Spiritului sfînt, cântându-se „*Împérate ceresc*“, prin o cuvîntare, arătînd însemnătatea sinódelor, mai ales în timpul present, — când nori grei să ridică asupra bisericei și școlii noastre, rugînd pe toți să fie unul fiesce care la postul său, dechiară sinodul de deschis.

Din obiectele mai însemnate, puse în programul zilei, mă restring la celea mai marcante.

1. Raportul despre starea fondului cultului al acestui tract. Acest fond, adunat din taxele anuale a preoților, se urcă azi aproape la suma de 1600 cor., menirea lui este cumpărarea de cărți și recuise școlare pentru școlile și elevii lipsiți.

Cassar a fost până azi protopopul, care abzicînd de această sarcină, ales a fost I. Șerban, paroch în Fizeș și notar tractual.

2. Rescriptul vice-comitelui comitatului Selagiü, prin care se demândă strict, ca crîșmele de prin comunele aparținătoare comit. Sêlagiü, până după serviciul vecernii în tóte Duminecile să fie închise. — Asemenea rescript au primit și comunele de prin comitatul S.-Doboca. Meritul, că s'au putut mijloci atari porunci este, a neobositului nostru protopop, care purtînd tot de una la inimă prosperarea poporului — au recercat în scris pe vice-comitele ambelor comitate, ca interesul moralității și a binelui de obște, să interzică, ca localurile publice Dumineca să nu fie deschise. Étă un vrednic și neobosit luptător cât bine póte face!!

3. S'au discutat cu mult interes starea fondului viduo-orfanal, și a preoților deficienți și motivele, cari fac ca din an în an rămân atâtea restanții, și s'au exprimat do-

rința, ca atât din partea dlor protopopi, cât și din partea preoților, ar trebui să se arete mai mult interes.

4. S'au încasat taxele de la docenți și preoți la fondul Reuniunii docentale în suma de 70. cor., care sumă s'a administrat comitetului central din Blaș de o dată s'a făcut electarea și pentru f. esactoratului.

Dintre propunerile mai însemnate a fost: ca Prea. Ven. Ord. Mitr. să fie rugat, ca decizia sinodului Archiepiscopale, de a esopera sfinte liturgii, spre a fi ajutat și clerul, și ca să se mărească și fondul preoților deficienți, să se pună în praxă. — După finirea sinodului toți preoții și docenții s'au mărturisit și astfel împăcați cu Dumnezeu și mângâiați, ne-am depărtat la ale noastre.

Apel.

O întâmplare tragică și dezastră în urmările ei, mă face, ca folosindu-mă de ospitalitatea D-vostre, să mă adresez pe calea aceasta către totă suflarea românească, carea vădând necazul și nefericirea ce ne-a ajuns, să nu-și pregete a ne întinde mână de ajutor.

În dimineața zilei de 14. l. c. adevă în ziua primă a sf. Pașci, pe când abia începusem serviciul divin, spre spaima și cutremurul meu cel mai mare, observ de o dată, că tot internul bisericii noastre e în flacără. Focul a provenit de la vre-o lumină, ce ardea înaintea altariului, și cum pe frontariul altariului erau o mulțime de cununii atârinate, una din acelea s'a aprins și de la aceasta cu repeziunea fulgerului, s'a estins mai departe, așa în cât în timp de o oră, întregă biserica, fiind de lemn, a ars până în fundament, nerămânând de cât câți-va tăciuni. Salva abia s'au putut veșmintele și cărțile. Aceasta biserică numai cu 7. ani înainte de aceasta a fost reparată cu mari spese, cari în cea mai mare parte, nici azi încă nu sînt plătite, și eti că acum ne-a ajuns altă nefericire și mai mare cu arderea bisericii, ce să potentă și prin împrejurarea, că fiind de tot sêracă și fără venite, nici asigurată nu a fost.

Prea stimat public cetitoriu și prea stimați frați colegi! Când cu inima sângerândă îmi permit a vă aduce acestea la cunoștință, vă rog tot o dată, ca apărînd starea desperată în carea ne aflăm de presinte — eu și poporul meu credincios — să vă îndurați a ne veni în ajutor cu obolul vostru, fie cât de neînsemnat, carele pentru noi va fi de mare preț, ca să ne putem érași edifica o biserică cât de modestă. Poporul de aici e foarte sêrac și cea mai mare parte constă din zileri și servitori pe la diferitele curți cari sînt în comună, așa în cât pe lângă cea mai mare încordare și iubire de jertfă, nu va fi în stare nici când a contribui atîta, ca să se pôtă face altă biserică, deci speranța în cazul de față ne este în Dumnezeu și în marinositatea publicului, la ajutorul și sprigiunul căruia sîntem avisați. „Dumnezeu voesc, ca fie care așa să simțescă lipsele altora, că dacă l'ar ajunge vre-o dată și pe el vre-o nefericire, pe cum ar voi, ca să-l ajute pe el alții, nice ei să nu întrelase a ajuta pe alții pentru Dumnezeu“.

Eventualele ajutóre și contribuiri rog să se adrezeze la subscrierul, carele la timpul sêu își va ține de datorință a da rațiociniu public despre contribuiri intrate.

Primiți On. Die Redactor expresiunea deosebitei mele stime.

Zău (Mező-Záh) 20 April 1901.

Posta în Loc.

Teodor Nagy
preot gr. cat.

N. B. Onor. Redacțiunii ale foilor române sînt rugate a publica acest apel.

Convocare.

După ce adunarea generală a societății de ajutorare „Concordia“ din Blaș. nu s'a putut ține din lipsa numărului suficient de membri, convocăm o nouă adunare pe ziua de Duminecă în 5 Maiu n. c. în localitățile institutului preparandial. la orele 2 d. p. — De astă dată adunarea se va ține și dacă nu va fi numărul recerut de membri.

Blaș 21 April 1901.

Dem. Turou, jun.
preș.

Mihail Rațiu
secretar.

Mai nou.

Maestatea Sa Împăratul și Regele *Francisc Iosif*, s'a îndurat a aproba promovarea graduală a canonicilor din fundațiune bobiană, a căror număr scăduse, prin mórtea preatimpurie a Rever. Dn Dr. Ioan Rațiu. În urma acestei preafnalte aprobări Rsmul *Simeon Pop Mateiu*, canonic cantor, va fi promovat de canonic lector, — canonicul custode *Gavriil Pop*, de canonic cantor, — canonicul scolastic *Dr. Augustin Bunea*, de canonic custode, — canonicul cancelar *Dr. Vasile Hossu*, de canonic scolastic și canonicul teolog *Dr. Victor Szmigelski*, de canonic cancelar.

Se speră, că în scurt timp se vor umple și cele două locuri vacante (regese și bobian).

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Dl Dr. I. T. Chețian avocat în Craiova (România) a donat pentru edificarea bisericii noastre parohiale din comuna Șopteriu, suma de 500 lei. pentru care faptă demnă de imitat, subscrierul în numele tuturor credincioșilor din acesta comună mă simt obligat a-l aduce și pe acesta cale mulțumite noastre, dorindu-l sănătate și mulți și fericiți ani. Șopteriu. 23 April 1901. În numele credincioșilor: *Dănilă Turcu*, paroch. — Véd. Anica Drăgan a donat bisericii gr. cat. din comuna Șonfalău un frumos *Euchologiū* legat în lux în valóre de 11 cor. 60 fil. Dumnezeu să-l dăruescă viață îndelungată, ca să-l pôtă face bisericii noastre de multe ori bine. Șonfalău, 23 April 1901. *Aureliu B. Gajia*, teolog.

Socri personale. Escel. Sa Mitropolitul Victor, a plecat Marți sara la Budapesta, însoțit de secretariul sêu Dr. Isidor Marcu. — Ni-se scrie din Bucium-sêsă, că tinêrul Dr. George David, fost elev al gimnasiului nostru, a trecut în săptămâna luminată cu succes peste censura de avocat la tabla regescă din Murês-Oșorhei. Felicitările noastre.

Sinódele diecesane s'au deschis în fie care diecesă gr. ort. română în Dumineca Tomii. Obiectele de discentat le forméza mai ales rapórtele de pe anul trecut.

Scolastic. Cercul filial Ardușat-Someș al Reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din Archidiaconatul Sătmarului, diec. de Orade, își va ține adunarea de primăvară în Jergăriștea-vechle la 7 Maiu n. Cu acest prilej se va ține părăstas pentru membrii repausați.

Concertul tinerimei din Cluj. Tinerimea universitară din Cluj invită la concertul împreunat cu dans ce se va ține la 9 Maiu st. n. 1901, cu preagrațioul concurs al mult stimatelor dșore: *Virginia Gall*, absolventă a conservatorului din Pesta, *Aurelia Gerbert*, absolventă a conservatorului din Pesta, *Valeria Isac*, *Adelina Piso*, absolventă a conservatorului din Viena, *Netti Vancea*, elevă a conservatorului din Cluj; *Vasile Popoviciu* din Brașov, solist tenor și *Gulelm Șorban*, rig. în drept și absolvent al conservatorului din Viena. Orchestra militară a regim. ces. reg. de inf. nr. 51. va ține piesele de dans. În pauză se va juca „Călușorul“ și „Bătuta“. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți de mijloce. Prețul de intrare: de persónă 4 corone; de familie 10 corone. Ofertele maritimóse se primesc cu mulțumită și se vor cuita ziaristice. (Adresa casirului: Mihail Doșorean, Linczeg utca 2).

Produoțiune teatrală. Lună în 6 Maiu n. se va da în școala gr. cat. din Ighiu o produoțiune teatrală, din prilejul adunării generale a despărțimintului Alba-İulia. a reuniunii învățătorilor archiepiscopale. Venitul curat se va împărți între despărțimint și școală.

Cartea de aur, e titlul unei prețioase colecțiuni de material istoric, din care se va pute compune istoria critică a vieții politice din trecutul neamului românesc din țara acesta. Cartea întreaga va sta din opt volume de câte 55—60 côle tipar. Autorul acestei interesante publicațiuni dl *Teodor V. Păcățian* redactor respons. la „Telegraful român“. În numărul viitor vom publica invitarea de abonament.

Concurse. Cu ziua de 1 İuniu n. expiră concursul pentru postul de învățător în *Ațel*, distr. Mediaș. Ajutor de la stat 520 cor., din alodiul comunei 40 cor., repartitie 40 cor., curțir și grădină de legumi. Tot până atunci e sub concurs postul de cantor-învățător în *Buda-vechiu* și *Deuș*, distr. Cluș. Salar 200 cor. din repartitie, curțir, stólele îndatinate, 90 metrete cucuruz, 30 zile de lucru, 4 jug. 800° arător și finat, pentru lemne 32 cor.

Apel. Societatea studențimei române din München „*Patria*“, aduce la cunoștință generală, că în ședința de la 30 Martie s'a constituit comitetul de conducere pe semestrul de vară 1901 și s'a ales comisiunea de revisiune și primire a cassei și averei societății de la vechiul comitet și predărel noului ales. De președinte au fost ales Dl Ioan V. Artimescu. Din raportul semestral al dlui președinte Adrian Cristea se constată, că în decursul semestrului de iernă au fost 15 membrii activi, 8 membrii pasivi și 2 membrii de onóre. S'au ținut 16 ședințe ordinare și una generală. În afară de ședința festivă de la 25 Decembre. au fost 3 ședințe literare, anunțate de Dnii I. Artimescu, Cristea și Tr. Mihail. Biblioteca societății s'a sporit cu 6 vol. donate de membrul activ A. Liuba și 2 vol. donate de membrul activ A. Vincenz, fiind în total 127 volume și broșuri. Dl I. Ladu, membru pasiv, a dăruit o marcă simbolistă a României, lucrată de D-sa. S'au primit în mod grătuit: Buletinul societății politecnice și ziarele: *Epoca* (din România) și *Telegraful Român*, *Tribuna Poporului* și *Unirea* (din Transilvania). A fost abonată: *Noua Revistă Română* (Bucuresci). Cassa societății presintă la finele semestrului un excedent de 74 M. 11 Pf. Societatea „*Patria*“ face din nou apel călduros către On. Dnii Autori și Editori, rugându-i a contribui benevol cu opurile Domniilor-lor la sporirea bibliotecii de curund înființate. Același apel îl face și redacțiunilor ziarelor românesce rugându-le tot odată a publica și apelul de față. Noua adresă a societății este: *Rumänischer Studenten Verein „Patria“ München, Schraudolfstrasse 44/1. (Restaurant).*

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XV.

(Continuare.)

După momentul acesta de plăcere — ori și cât ar fi ținut acela, și în care Augustin și Monica scoși din fire, își uită de sine în contemplarea lui Dumnezeu — ei continuă conversația cam ast fel: „Să presupunem că în ore cine încetă mișcările tumultuoase ale trupului. Incetă fenomenele pământului, ale apelor și aerului, tace chiar și sufletul și se înalță peste sine, încetă toate visurile și închipuirile, toate cuvintele, toate semnele și tot ce e trecătoriu; să presupunem că încetă chiar și acel cuvânt sublim, ce se aude în jurul creaturilor: „Nu noi ne-am făcut, ci Acela, care trăiește în etern.“ Să presupunem, că tac toate acestea și vorbește însuși Dumnezeu, nu prin creaturi, ci El însuși în persoană, ca să-l auzim cuvintele; nu prin vre-o limbă omenescă, nu prin vre'un ânger, nici prin tunetele ceriului, nici prin întunecimea asemărilor; ca să îl auzim pe El însuși, pe care îl iubim în acestea, să-l auzim fără de acestea, așa pe cum l'am esperiat acuma, ajungând prin un sbor repede la înțelepciunea eternă și nestrămutată; în urmă să presupunem că contemplațiunea acesta durază în etern și că toate celelalte arătări mai puțin însemnate ale spiritului dispărând, acesta singură răpesc, deobligă și absorbă cu bunătați interne pe cel ce medită asupra ei, așa în cât i-se pare că viața eternă e asemenea acestei sublime arătări fugitive: de sigur acesta e despre ce S. Scriptură zice: „Intră în bucuriile Domnului tău.“

Ast fel de cugete aveau Augustin și mama sa. Într'atâta le-a umplut sufletul acea bucurie cerescă, uitarea a tot ce e trecătoriu, iubirea de Dumnezeu, dorul din ce în ce mai ferbinte după împărăția cerescă, pe cari toate le-au produs în sufletele lor evenimentele mai sus amintite.

Ședând la o ferăstră, în Ostia, mână în mână, îndreptându-și ochii și inimile spre înălțime, contempla pe rînd pământul, marea stelele, toate lucrurile create, și aflându-le toate trecătoare și prea mici, s'au silit a se ridica din valea acesta a plângerii în patria frumșei netrecătoare și a vieții eterne.

„Fiule!“ — sfișese Monica cu un ton serios, dar gingaș, — „pe mine nimic nu mă mai desătără în viața acesta. Nu știu pentru ce să mai și trăiesc pe lume; căci acum mi-s'au împlinit toate dorințele, ce le-am avut aici, pe acest pământ. Numai pentru una voiam să mai trăiesc: să te ved pe tine creștin catolic, până a nu muri. Bunul Dumnezeu mi-a dat și mai mult, căci tu desprețuiești fericirea pămîntescă și eti, că te ved șerbitorul Lui. Ce să mai fac eu aici?“

Și o altă dată, cu gingășă fină, profitând de absența lui Augustin, vorbea cu înfocare despre desprețuirea vieții acesteia și despre fericirea morții. Și când Alypiu, Navigiu și cei alalți admirând în femeia acesta, simplă virtutea bărbătescă o întrebați, că ore nu s'ar teme a muri de parte de patria sa, le răspundea ast fel: „Oh nu, pentru Dumnezeu nu există depărtare și nici nu mă pot teme, că doră nu mă va cunoște la capătul lumii și că nu va ști de unde să mă reînvie!“¹⁾

Dar numai la capătul vieții s'a putut mântui de toate într'un mod atât de liniștit. Acesta despărțire a fost florea cea alésă, ce s'a dezvoltat, ultima după celelalte.

Până atunci ne spune Augustin, că era foarte îngrijată de locul înmormintării sale. Ea și l'a fost pregătit deja în Tagasta. Și chiar pentru că a suferit foarte mult de la Patriciu, soțul său, ea ar fi simțit cea mai mare bucurie și fericire, dacă ar fi fost înmormintată alături de el. Cu mult mai tare o doria acesta după întorcerea lui Patriciu, mai ales pentru că ea, care a întors pe soțul său la Dumnezeu, s'a purtat cu o fineță extraordinară față de sufletul acesta iubit, după cum am amintit mai sus. Când a părăsit Africa pentru ca să caute pe Augustin, a făcut toate dispozițiunile de lipsă, că de cumva s'ar întâmpla să moră în Italia să i-se aducă trupul în Tagasta. Ea voia ca omenii să-l pomenescă norocul, că adevă deși a făcut o călătorie așa de lungă pe mare, totuși pe ambii soți îi acopere pământul aceluiași mormint comun.

Cu cât înse se apropia mai tare de ceriul, cu atât i-se întunecau aceste cugete frumoase ale sufletului său. Ce împoartă a adurmi aici, sau colé, în Italia sau în Africa? Numai să te trezești în ceriul! Ce folos că ore cenușa repausă în același mormint? Lucru principal e ca sufletele să fie unite în etern! Patriciu a repausat în Domnul: — ea asemenea așa voia să moră și doria ca Augustin să le urmeze lor. Celelalte nu merită nici aducere aminte, nici părere de rău. Liberă deci de toate grijile, căci își împlinise scopul pămîntesc, ea aștepta semnalul fără de frică, și cu liniștea obicinuită a inimei sale. Și nici n'a întârziat mult.

De fapt, la cinci zile după conversația amintită, sfânta Monica fu cuprinsă de nisce friguri, cari o culcară la pat. La început credeau că nu e de cât o oboselă, cauzată de călătoria îndelungată; ea înse totuși nu se lăsa înșelată. Pricepu, că o chiamă mirele, și ast fel nu se mai cugeta la alt ceva, de cât să se pregătască bine pentru primirea Lui.

Și mai bine pricepu acest lucru, cevași mai târziu. Fiind pe pat enfundată în rugăciuni, ea avu un nou estas; unul dintre acele estasuri dulci și puternice, cari ridică sufletul la sine, lăsând corpul nemișcat și fără simțiri. O credeau mortă și îi impresurară patul. Augustin, Adeodat și Navigiu încă grăbiră la ea. Se siliu și cercau vre'un mijloc spre a o rechema la viață, când eti că își deschide ochii cu blândeță. „Unde eram eu?“ — întreba ea mirându-se, și ca să le descopere cel puțin cu un cuvînt, că din ce ținuturi s'a coborît, și că ce a vădut acolo, continuă: „Aici se înmormintă pe mama voastră!“¹⁾

La vorba acesta pe Augustin îl năpădiră lacrimile, totuși avu tăria de a se reține. Navigiu înse, mai debil de inimă, cuprins de durere esclama: „Să mori, și încă aici?! . . . de ai fi cel puțin acasă, în patriă!“ Monica îi înțelese și-și întorse ochii spre el cu o dojenă blândă. Apoi adresându-se către Augustin, ca mai tare de spirit, zise: „Auzitu-l'ai ce a zis?“ apoi privindu-l pe amîndoi, ca să nu dubiteze nici unul despre ultima sa voință, le zise: „Puneți trupul meu unde voiți, pentru acesta nu mult vă îngrijiți, numai una vă rog, că voi, ori unde veți fi, să vă aduceți aminte de mine la altarul Domnului!“

Din momentul acesta Monica nu mai vorbi. Era ocupată numai cu sufletul său, pe care voia să și-l întărească și pregătască pentru primirea mirelui ceresc. Și l'a esa-

minat pe încetul și cu mare grijă, ca să depărteze din el și cea mai neînsemnată pulvere, ce pôte atinge chiar și celea mai plăcute flori; își împreună tot focul inimei, ca credința, iubirea, speranța, umilinta și libertatea inimei, să-și ajungă gradul cel mai înalt și mai perfect mai înainte de a sosi Cel așteptat. Ea a suferit dureri cumplite, înse durerea nu împedea gloriificarea sufletelor, ci din contră o ajută puternic. Numai iubirea e mai puternică de cât durerea, și mortea, și dacă toate acestea trei curățesc și împodobesc sufletul, atunci acela ajunge o frumșetă neasemnată.

Augustin asista în cea mai adencă tăcere la acesta gloriificare a mamei sale. Cu un an mai înainte un atare spectacol, încă necuprins de mintea lui, l'ar fi nimicit, înse în decursul acestui an s'a sădit în el creștinismul și în inima lui creștină era ascunsă deja sămînța roditoare a fiitorei preoții. Plin de frăgețime și tăria sufletescă el nu părăsi pe mamă-sa nici pe un moment, ci acum răpit, acum zdrobit de durere, privia pe mamă-sa, și o ajuta, chiar cu rugăciunile sale, cu iubirea ferbinte a inimei sale, în această muncă miraculoasă și grea, care avea să-i scape sufletul de învelitoare-i pămîntescă. Er ea mai întărită puțin, incurăgia cu privirea pe fiul său. Suferind mult, ce e mai mult, simțind că i-se apropie capătul, mulțami lui Augustin pentru toate servițiile, câte îi făcuse în viață. Îl numi fiul său cel iubit și bun. Și când observă pe fața lui Augustin părerea de rău, că de atâția ani l'a fost cauza atâtor lacrimi, îl strînse la pept și-l asigură cu o iubire ferbinte, că ea nici când n'a auzit din gura lui vre'un cuvînt, care să-i fi cauzat neplăcere.²⁾

Așa trecură nouă zile, după cari sună în fine și ora liberării! Bunul Dumnezeu așa a voit, că la durerile ultimului moment să se mai adaugă un sacrificiu mare. Monica doria să primescă s. Eucharistia, ca merinde pentru călătoria, ce avea să ia întreprindă. Durerile-i interne înse o împedea de a se puté împărtăși de acesta mângăiere. În lipsa trupului și a sângelui Domnului i-se puse în mână o cruce, la care ea își așinti privirile până la ultima suflare. Se ruga în tăcere, plină de încredere, liberă de toate gândurile, fericită, vădend, că ea merge mai întâi în locul, ude o va urma și Augustin. Acest cuget lăsa să se reflecteze pe față-i rađe de lumină, de bucurie și de pace, ca și rađele sorelui, ce apune în o splendore răpitore, în sêrile frumoase de vară.

Spun, că în momentul ultim, când cu cea mai mare insistență ceru trupul Domnului — refusându-i-se acela din nou, intră în chilia ei un copil mic, asemenea aceluia, pe care îl întâlni Augustin, cu câte va zile mai înainte pe malul mării, în Civita-Vecchia. Se apropiă de patul ei, o îmbrătoșă și atunci ea numai de cât, ca și când ar fi strigat-o cineva, inclinându-și capul, își dade sufletul. Augustin, Adeodat, Navigiu, Alypiu și Evodiu steteau în genunchi înaintea patului. „În momentul, când acest suflet sfînt și nobil se despărți de trup.“ Acesta se întâmplă în a noua zi a morbului său, al 56-lea an al etății sale, și al 33-lea al lui Augustin, nu cu mult înainte de 13 Novembre an. 387, fiind că chiar ziua nu se scie.³⁾

(Va urma.)

¹⁾ Confess. lib. IX. cap. 11.

²⁾ Confess. l. IX. c. 11.

³⁾ Confess. l. IX. c. 9.

⁴⁾ Confess. l. IX. c. 11.

MATER DOLOROSA

de Carl May.

(Fine.)

Apoi éráși începu a plânge, a se ruga și a-și face la cruci. Asemenea făcea și Jussuf Ali. Ei își întrerupse rugăciunea, spre a striga fiului său:

— Eă sînt de vină, eă singur! Eă voiam să țin la Allah, carele totuși nu te va mîntui. Acum durerile mele sînt mai mari de cît ale tale; dar pôte că effendi ne vine într'ajutor. Dacă vine, îmi voiî tăia cu cuțitul pe piept o Salib Isa, spre amintire de acest ceas al durerilor celor nesuportabile.

— Nu plânge mamă. — se ruga Hussein Isa. — Mama Mântuitorului a suferit dureri cu mult mai mari, ca ale tale. Și nu plânge tată, pentru că eă sînt de invidiat; mörtea pentru credință, deschide calea spre paradis. Eă nu mă îngrijesc pentru mine, ci pentru voi. Voi ați venit să ne liberați, și acum voi înșivé sînteți osândiți la mörte. Dar pôte că totuși va veni effendi, ca să vă scape cel puțin pe voi. Mă voiî ruga pentru voi ca să vină.

El își ridică capul și începu a se ruga cu voce tare cătră Dumnezeu și mama Mântuitorului, ca să le vină într'ajutor. Mahmaliî inse îl întrerupeau cu vorbe batjocoritoare. Eă nu puteam și nu-mi era permis să mai aștept, deși nu sciam, cum vom putea, numai eă și cu Halef, să mîntuim pe cei trei. Mi-am pus mîinile la gură și am imitat de trei ori lătratul șacalului. Fieșându-mi ochii spre îngrăditura unde se afla Halef, vedui îndată o flacără, căreia îi urmă repede alte două, trei, patru, cinci. După o jumătate de minut, întrégă partea aceea a îngrăditurii, era încinsă în flăcările ce se lătau cu o repeziune uimitore.

Focul fu observat și a produs efectul intenționat de noi. Toți strigau, urlau și alergau după arme. Animalele ce zăceau la stînga se spăriară și începură a fugi printre colibi și printre ómenî. Curđii înspăimîntați alergară în locuințele lor, spre a-și mîntui avuții. Nimenia nu mai avea grija stejarului; eă inse mă aflam deja lângă el.

— Sînt aci! — îi mîngăiam eă pe cei trei. — Mai întâiu vă liberez repede pe voi, apoi vine fiul la rînd!

— O, sfîntă Marryah, mamă a durerilor, cît îți sînt de mulțumitore! — strigă femeiea, după ce i-am tăiat legăturile.

— O, Salib Isa, — strigă bărbatul său, — tu într'adevăr ești mai puternică de cît semiluna profetului! Femeie, eă încă nu cunosc ca tine pe acéstă mamă, dar de azi înainte o voiî adora!

Ambii erau liberi. Cu o mișcare în sus am tăiat legătura de la picioarele fiului. Luându-mi cuțitul în dinți, m'am acățat pe la spatele său, pe stejar în sus și pe brațul stîng al parului orizontal. Chiar în momentul acela năvăli și Halef prin gaură.

— Repede sus și pe ceialalt braț al crucii! — îl provocaî eă. — Trebuie ca legăturile lui Hussein Isa să fie de o dată tăiate, căci de nu, de sigur își rupe o mîna. Tatăl său este destul de tare, ca să-l pótă prinde.

Halef se urcă în sus, ca o veveriță; Jussuf Ali stătea din jos, cu brațele desfăcute. O tăietură dincoace și una dincolo. — Isa cădu în brațele tată-său, carele îl strinse la pieptul său puternic și chiui de bucurie. Mama îi îmbrătoșă pe amîndoi și chiui dimpreună cu ei. Atunci vedui, că am fost observați. Mai mulți Mahmaliî fugiră cătră noi; alții îi urmau. Eă sării jos. Halef asemenea, și-mi ridică pușca, pe careamăi mai înainte am fost pus-o jos.

— Fugiți repede cu toți, în pădurea întunecósă și-apoi dincolo în luminișul vostru! — le demăndaî repede. — Nu purtați grija mea; eă voiî acoperi retragerea. — Mie nu mi-se întimplă nimic.

Ei ascultară. Hussein Isa nu putea să umble; a trebuit, ca tatăl său să-l ducă pe sus. Nu aveam timp să mă uit, cum îl scot afară, pentru că Mahmaliî erau aprópe. Din fericire ei nu aveau puscă la sine. Am ținut asupra lor și le-am demădat să se oprescă; după ce inse ei totuși alergau mai departe, am slobođit trei pușcături asupra picioarelor. Nu voiam să omor pe nici unul. Cei nimeriți se prăvăliră; ceialalți se opriră; toți urlară înfuriați. M'am bucurat, că au stat pe loc, fiind că după ce cu ochiul drept nu vedeam, trebuia să țese cu cel stîng, la ceea ce nu eram eserciat destul. După aceea m'am retras înapoi prin gaură, fără ca ei să fi cetezat a mă urmări.

Acum ardeau deja doi păreți a îngrăditurii. Pădurea era luminată ca ziua. De óre ce acum n'aveam să mă mai tem de inimiel, n'am mai făcut incunjur, ci am luat calea dréptă spre rîu și-apoi sus spre luminișul nostru. La intrare am ajuns pe Halef cu cei trei mîntuiți.

Mir-Jussufi steteau și se sgăieau la foc, pe care nu și-l putea esplica. Jussuf Ali, cu fiul său pe brațe, trecu printre ei, fără a băga în seamă întrebările lor. Eă le urmam cu femeia. Halef nu se putu suferi; el se opri, pentru a le enara cele întimplute.

Noi ceialalți intrarăm în coliba lui Jussuf Ali, unde se aprinseră îndată două hopaiuri, ca să pot cerceta starea fiului său. Din fericire el n'a stat mult legat pe cruce și muschii erau tari. E drept, că avea dureri mari și se simțea ca sdrobot, rănire periculósă inse nu avea nici una.

Cât mă privește pe mine, m'am spăriat de mine însuși, când am privit într'un vas cu apă, care-mi servia ca oglindă. Ochiul și nasul formaî o singură umflătură rosie-vînătă. Sciam inse, că mă voiî vindeca în curînd, dacă voiî avea odihnă și voiî aplica cu diligență comprese ude. Acum Jussuf Ali se apropiă de mine și se rugă de iertare, într'un mod așa de tânguitor, în cît i-am ertat bucuros, mai cu seamă după ce i-am vedut pocăința. Părinții mă încercară cu mulțumitele lor, asemenea și fiul, acesta inse în mod mai liniscit, de óre ce era încă prea slab, pentru a putea vorbi mult.

Când veni Halef, Fatima Marryah eși afară, spre a aprinde din nou focul și a completa frigerea mielului. Cina întreruptă într'un mod așa de nefericit, acum deveni o mîncare festivă, pe care o luarăm în colibă, pentru că eram supérați pe mir-Jussufi și nu lăsarăm pe nici unul în lăuntru.

După mîncare, Hussein Isa trebui să dormă; noi ceialalți inse rămaserăm încă multă vreme sculați, spre a discuta despre cele pătite. După aceea eă am trebuit să le povestesc despre familia sfîntă, despre Jussuf, dulgherul, despre Marryah, fecióra binecuvîntată și despre Isa, fiul lui Dumnezeu. Le-am povestit despre mörtea, învierea și înălțarea la ceriú a Mântuitorului.

Ast fel de momente sînt sfînte și nu poți scrie așa ușor despre ele. Ascultătorii mei erau așa de pătrunși de povestea mea, cum nu mai puteam să doresc, și eă cred, că nici un misionar n'a secerat rezultate mai frumoșe ca eă atunci. Jussuf Ali se închipuia a fi Iosif, dulgherul și se ținea mîndru, a fi tatăl unuci creștin așa de piú, carele a fost chiar și réstignit. El să și declară hotărît a merge cu dînsul la Mossul, și în fine strigă însuflețit:

— Doamnă, ziua de astăzi m'a învrăjbit pentru tot de una cu Mohamed. Mă voiî face creștin și țin de cea mai mare fericire a vedé pe fiul meu preot. Amin!

Fatima Marryah îi îmbrătoșă suspinând și îl sărută înaintea ochilor mei și a lui Halef. Fiul ei deja mai înainte i-a povestit

despre mama sfîntă și aceea i-a rămas în memorie. Dintre persónele sfînte, despre cari am povestit eă, pe lângă Mântuitorul, ea avea atragere mai mare cătră mama durerii. Ea îmi strinse mîinile plîngend și zise:

— Astăzi simțesc, ce a avut să sufere acéstă mamă; mama cea mai sfîntă a depártat de la mine durerea; fiul meu să-l aparțină ei cu totul și eă nu voiî fi de cît servitóra lor. Acésta mi-a fost legătura ce am făcut-o înainte lui Dumnezeu, și o voiî și ținé.

Cătră ziua ne culcarăm și noi. Când ne trezirăm la amiază, Hussein Isa se simțea cu mult mai bine și umflătura din fața mea încă a scăđut puțin.

De ore ce era peste putință ca să și plecăm, a trebui să ne împăcăm cu mir-Jussufi. Halef și cu bravul chavass rămaseră ca óspeți ai șeicului, eă inse am rămas la Jussuf Ali, căruia șeicul îi lifera mîncările. Curđii erau nespus de mândri pentru noi, pentru că doi au scăpat pe trei din mîinile alor trei-sute de iuimieli. Se mai întimplă apoi, că pădurea de dincolo arse încă câte-va zile; Mahmaliî au pierdut o mulțime de animale și afară de aceea aú suferit încă și alte perderi; îngrăditura lor a fost distrusă prin foc și de óre ce trebuiaú să-și caute alt loc de aședat, mir-Jussufi puteau avea pace de ei pe timp mai îndelungat. Ast fel acesti din urmă ne erau datorî cu mulțumită și ei să și purtară cu multă prietinie față de noi. Pe mine inse ziceau ei, Mahmaliî nu mă vor uita nici o dată.

Vindecarea mea înainta mai repede de cît a lui Hussein Isa. Ochiul și nasul meu își recăpétară colórea lor ordinară, el simțea încă ostenelă mare în mîni și picioare. El trebuia se mai rămână încă aci. Era hotărît, să-și ia părinții cu sine și eă l'am rugat, ca cu ocaziunea aceea să lifereze și pe bravul meu chavass în Kerkuk. Acesta era tare vesel din cauza acésta, pentru că și-a pierdut tótă voia de a calétori mai departe cu un om, care în tótă ziua comite crima, de a se acata de o mulțime de curđi și apoi a le aprinde încă și căsile, gardurile și pădurile lor. El căpétă de la mine un bacșis, cu care a fost mai mulțumit de cît cu mine.

Diminéta am plecat cu Halef. Toți mir-Jussufi ne însoțiră o bucată de loc. Când ne despártirăm, Fatima Marryah îmi sărută mîinile plîngend și se rugă:

— Gândește-te la mine doamnă, cum mă voiî gândi eă tot de una la tine! Tu n'ai soție, dar ai mamă. Salută-o din parte-mi! Eă mă voiî ruga tot de una pentru ea și pentru tine.

Jussuf Ali inse își desfăcu gulerul său, scóse cuțitul și tăia două rane adînci pe piept, în forma crucii și zise:

— Acésta m'am legat că o voiî face acesta e sémnul meu: Es Salib, crucea, Es Salib Isa, crucea lui Christos, în carea de aci înainte eă voiî trăi și voiî și muri. Ție am să-ți mulțumesc. Călătorește în grija lui Dumnezeu și fi așa de fericit, pe cum sînt eă acum!

Hussein Isa își luă rămas bun ca un amic iubit, ca un frate. El promise, a-mi trimite vesti despre sine și s'a și ținut de cuvînt. Mir-Jussufi încă ne întinseră fie care mîna, mulțumindu-ne. Când, după acéstă despártire, eă și cu Halef călăriam singuri pe drum, acesta zise:

— Sihdi, odinióra voiam să te fac moslem; s'a întimplat contrarul. Și eă cred, că crucea este mai puternică de cît Mohamed. Mă voiî înțelege cu Hanneh, soția mea, cea mai frumoșă dintre ficele tuturor mamelor. Deși nu mă voiî face preot, totuși voiî deveni alt ceva, de cît aceea ce sînt acuma!

G.

Bibliografie.

A apărut:

Istoricul episcopilor nouă, studiu istoric de George Ardelean, avocat Timișoara. Expune dezvoltarea cronologică a cestiunii episcopilor nouă, ce ar fi de a se pune în ființă în biserica română greco-orientală din Ungaria și Transilvania.

Explicarea istoriilor biblice, partea I., legea veche de Adjutus secundus, preot rom. cat. în Sătmar, cu o mulțime de ilustrațiuni, prețul 6 cor., pag. 576, form. 8° mare. Manual, care pôte fi de mult folos preoțimei.

Posta „Unirii“.

Delarupea. Am primit ziarele trimise. Nu uitați să rog a-mi trimite tot de una „M.“ salutării!
Argus. Nu se pôte. Ar fi avut caracter tendențios.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Nr. 36.

(9) 2—3

Edict de licitare minuendă.

Prin aceste se aduce la cunoștința celor interesați, cum că Duminecă în 5 Maii a. c. se va da în întreprindere pe cale de licitațiune publică minuendă, edificarea bisericii celei nouă în parochia Nepos la 11 ore a. m. în localitatea școlii confesionale din loc.

Prețul de strigare este satorit 66.667 cor. 34 fileri. Licitanții vor ave să deponă vadiu legal. Planul și condițiunile de spese staș espuse spre studiere în cancelaria parochială din Nepos în orele oficiose.

Nepos, 11 April 1901.

În numele senatului bisericesc gr. cat.

Președintele:

Notariul:

Georgiu Moldovan. **Andron Petri.**
preot gr. cat.

Miron Bota
curator primar.

Dionisiu Istrate
membru în sen. bis.

Digestivul

Apotecarului A. Thierry,

este un prav universal, veritabil englez, pentru mistuire și apetit. Neîntrecut la ori ce bôle de stomac, face apetit și ajută mistuirea. Fie care cutie pörtă subscrierea fabricantului și costă, anticipând suma, 3 corone spedit franco. A se adresa la:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik

în Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

La esposițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

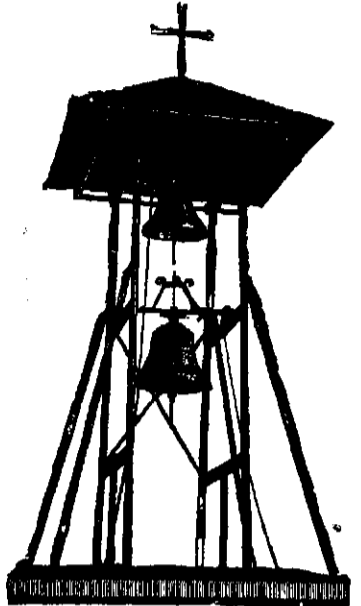
(34) 22—52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sint bătute de o

lature prin ceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, carl aū ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoșă de cât clopotele turnate după sistemul vechiū, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg, făcut după sistemul vechiū. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în tóte țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tótă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bôlelor interne, de piept, plumân, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern, este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentic registrată în tóte statele și provădută cu capsula de metal, ce pörtă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane mici s'aū 6 mari duble, spedate franco 4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor din lume 1 coronă 40 fileri. — Se expedeză numai pe lângă trimiteroa anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeū, ivit înaintea de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greū și vechiū de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; récorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înnoie și curăță tóte ranele provădute prin impunșeturī. O dosă spedită franco costă 1 coronă 80 fileri după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100,000 dose.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tótă lumea. Imitațiile s'au pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care pörtă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cei cari n-au deposit la îndemână, s'au se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 23—25